

Vrijwillig aan de slag in het duin

PATRICK WIJKER

PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN) werkt alweer enige jaren met vrijwilligers in het uitvoerende natuurbeheer. Hoe is dat zo gekomen en bevalt het?

In groepjes van 5 tot zelfs wel 20 personen worden er klussen uitgevoerd onder begeleiding van het Greenteam (foto: archief PWN).

Het management van de afdeling Natuur en Recreatie van PWN liet ongeveer tien jaar geleden een proefballonnetje op: moeten we proberen om met vrijwilligers een deel van

onze beheerwerkzaamheden uit te voeren? Dat gaf natuurlijk de nodige commotie onder de boswachters, tot wier taak die werkzaamheden behoorden. Maar langzamerhand was het beheer van het duinterrein onder druk komen te staan. Er was zoveel te doen dat we handen te kort kwamen om het uit te voeren. Er begon achterstand te ontstaan. Tegelijkertijd werd duidelijk dat binnen natuurbeherend Nederland de vrijwilliger niet meer weg te denken was. Waarom zou dat bij PWN dan anders zijn? Per slot van rekening lieten we bepaalde scholen ook al meehelpen in het natuurbeheer. Dat deden we om de leerlingen bij de omgeving te betrekken en draagvlak voor natuurbeheer te creëren. Ging dat ook niet op voor vrijwilligers?

Scheiding van taken

In 2002 werden de toenmalige boswachters bij PWN voor de keuze gesteld. De boswachters die graag bij de uitvoering van het natuurbeheer betrokken wilden blijven, gingen over naar een nieuw te vormen Greenteam. De boswachter "nieuwe stijl" ging zich meer toeleggen op het toezicht, het maken van plannen en meedenken over beleid.

Greenteam

Het nieuwe Greenteam kreeg zijn handen vol. Elke hand extra was welkom. Al snel meldden zich spontaan een paar mensen, die graag belangeloos het Greenteam wilden helpen. De eerste vrijwilligers waren een feit! Ongeveer tegelijkertijd werd ook voorzichtig geprobeerd om op zaterdag mensen te werven om een speciale klus te klaren: een heideveld behouden, dennenzaailingen verwijderen, enzovoort. Dat bleek te werken en groeide uit. Tegenwoordig zijn er op drie zaterdagen per maand, van september tot maart, zogenaamde duinwerkdagen. In groepjes van vijf tot zelfs wel twintig personen worden er klussen uitgevoerd onder begeleiding van het Greenteam.

Regionale vrijwilligersteams

In 2003 werd ook het eerste regionale vrijwilligersteam opgericht. In de duinen bij Bloemendaal ging een groepje enthousiastelingen elke woensdag aan het werk. Een schafteek vol. Daar kwam natuurlijk het nodige regelwerk en begeleiding van het Greenteam bij kijken, maar dat was de moeite waard. De groep verrichtte een hoop werk! Reden om na te denken over meer van dit soort teams. Ook in andere delen van het duinterrein zou dit toch kunnen? De vrijwilligers van het eerste uur bleven binnen het Greenteam zelf werken. Maar uitbreiden hiervan was geen optie. Dat zou te veel directe begeleiding kosten. Genoemde vrijwilli-

Als vrijwilliger zie je meer van het duin, want je mag buiten de paden (foto: archief PWN).

gers mochten natuurlijk wel in de vrijwilligersteams werken. Daar is ook gebruik van gemaakt. De drie overgebleven mannen zijn nu op 'hun' dag een vaste kracht in het team.

Specialisten

Met het inzetten van steeds meer grote grazers als Hooglanders en paarden om het duingebied te behoeden voor dichtgroei met grassen, struiken en bomen, ontstond ook de noodzaak om de rasters regelmatig te controleren. Het vee moet immers wel in het duingebied blijven. Hiervoor werd een aantal vrijwilligers benaderd. Mensen, die individueel op pad gaan en kleine gebreken meteen herstellen en grotere melden aan het Greenteam. De 'hekketeurs' waren geboren. Op dezelfde wijze werken de controleurs van de wandelroutes. Klopt de route nog? Ontbreken er paaltjes? Licht er zwerfvuil? Moet er wat gesnoeid worden? Alle wandelroutes in het Noordhollands Duinreservaat worden op deze manier regelmatig nagelopen door vrijwilligers.

Relatie beheren

PWN werkt nu met ongeveer tachtig vaste vrijwilligers en daarnaast met een heleboel zaterdagvrijwilligers. Dat bevalt wederzijds erg goed want het mes snijdt aan twee kanten: de vrijwilligers genieten van een dagje buiten en nuttig bezig zijn. PWN, als natuurbeheerder, is blij met het vele werk dat ze verzetten. Als vrijwilliger zie je meer van het duin, want je mag buiten de paden, iets wat de bezoeker niet mag. Ook doet PWN veel aan voorlichting en vertelt waarom het werk nodig is en wat er ter plaatse zoal te zien en te horen is in het duin. Om de onderlinge relatie te versterken geeft PWN de vrijwilligers de gelegenheid om zelf een nieuwsbrief uit te brengen. Zo blijft men op de hoogte van elkaars werk. Om de natuurkennis van de vrijwilligers te stimuleren heeft iedere vrijwilliger een abonnement gekregen op het blad Tussen Duin en Dijk, dat veel lezenswaardig publiceert over de natuur en natuuronderzoek in Noord-Holland. Daarnaast organiseert PWN ook jaarlijks een speciale dag voor de vrijwilligers om de waardering voor hun inzet te laten blijken.

Vrijwilligers en PWN zijn blij met elkaar, en de natuur én de recreant varen er wel bij. En dat je na een dagje werken in de buitenlucht lekker slaapt, is ook mooi meegenomen!

PATRICK WIJKER IS COÖRDINATOR GREENTeam BIJ PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND.